



ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Prieceleovej a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a Štefana Šatku, v právnej veci žalobcu: **V. J.**, podnikajúca pod obchodným menom: V. J. V., IČO: X., J. X., 949 01 Nitra, zast. P. M., advokátom, H., X., proti žalovanému: **M. P., s.r.o.**, IČO: X., so sídlom X. V. - O. X., zast. JUDr. J. M. K. X., 949 01 Nitra, **o zaplatenie sumy 8 271,04 Eur (249 173, 30 Sk) s prísl.**, vedenej na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 23 Cb/90/2005, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 3. apríla 2008 č. k. 26 Cob/25/2008/147, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **z a m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 249 173,30 Sk s 8 % úrokmi z omeškania od 13. 03. 2005 do zaplatenia a žalobcovi povinnosť vrátiť žalovanému strešnú krytinu v počte 1 688 kusov základnej drážkovej krytiny M., 132 kusov hrebenáčov a 25 kusov vetracích škridiel, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozsudku súd prvého stupňa poukázal na to, že po dodaní strešnej krytiny a zaplatení kúpnej ceny v sume 249 173,30 Sk, žalobca vytkol žalovanému vady tovaru a uplatnil si nároky, z týchto vád s upozornením na možnosť odstúpenia od zmluvy. Napriek výmene strešnej krytiny došlo k strate farebnosti, opätovne sa vyskytli vady. Tieto vady žalobca reklamoval a žiadal poskytnutie primeranej zľavy z kúpnej ceny. Žalovaný reklamáciu neuznal, a preto žalobca listom zo dňa 03. 03. 2005, ktorý bol žalovanému doručený dňa 07. 03. 2005, odstúpil od zmluvy a požadoval vrátenie zaplatenej kúpnej ceny s tým, že žalovanému vráti strešnú krytinu.

Vo svojich právnych záveroch súd prvého stupňa skonštatoval, že žalovaným vymenená strešná krytina nesporne trpela vadou spočívajúcou v strate farebnosti a žalobca preto v súlade s § 436 OBZ uplatňoval nároky z vád tovaru, pričom zároveň splnil zákonné predpoklady i pre uplatňovanie práv z vád tovaru podľa § 437 Obchodného zákonníka, ako pri porušení zmluvy nepodstatným spôsobom. Keďže žalovaný v súlade s § 437 ods. 5 OBZ neodstránil vady už vymenenej krytiny a žalobcovi ani neposkytol zľavu z kúpnej ceny, žalobcovi vzniklo právo od zmluvy odstúpiť. Sumu 85 000 Sk poskytnutú žalovaným žalobcovi na základe písomnej dohody o zmieri zo dňa 05. 05. 2004 podľa súdu prvého stupňa nemožno považovať za poskytnutú zľavu z kúpnej ceny, pretože podľa dohody ide o kompenzáciu za reklamačné konanie ohľadne dodávky strešnej krytiny. Uvedené má nasvedčovať tomu, že išlo len o náhradu nákladov, ktoré žalobcovi vznikli v súvislosti s výmenou strešnej krytiny.

Tým, že žalobca v súlade s § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka od zmluvy odstúpil s účinnosťou od 07. 03. 2005, zmluva zanikla a účastníkom vznikla podľa § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka povinnosť vrátiť si na jej základe poskytnuté plnenia, žalovanému i s úrokom podľa § 502 Obchodného zákonníka.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 03. 04. 2008 napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že boli splnené všetky zákonné predpoklady umožňujúce žalobcovi platne odstúpiť od predmetnej kúpnej zmluvy. Súd prvého stupňa nezaujal stanovisko k otázke, či dodaním tovaru s vadami (farebnou nestálosťou strešnej krytiny) bola kúpna zmluva porušená podstatným spôsobom, alebo iba nepodstatným spôsobom.

Odvolačný súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k právnomu záveru, že žalobcovi v danom prípade nevznikol nárok na odstúpenie od zmluvy, a to bez ohľadu na to, či dodaním strešnej krytiny s predmetnou vadou žalovaný porušil kúpnu zmluvu podstatným alebo nepodstatným spôsobom. Rozhodujúcim pre tento záver je skutočnosť, že žalobca si ako nárok z väd zvolil zľavu z kúpnej ceny. Túto skutočnosť konštatoval i súd prvého stupňa a je zrejmé z listiny zo dňa 18. 01. 2005 označenej ako „vady tovaru“, ktorú predložil súdu samotný žalobca ako dôkaz uplatnenia nárokov z väd tovaru u žalovaného. Tým, že si žalobca zvolil práve tento nárok z väd tovaru, nemohol následne v zmysle žiadneho z ustanovení § 436 a § 437 Obchodného zákonníka tento nárok už meniť. Nevzniklo právo odstúpiť od kúpnej zmluvy a na jeho odstúpenie od zmluvy je potrebné podľa § 39 Občianskeho zákonníka nahliadať ako na právny úkon neplatný pre rozpor so zákonom. Z uvedeného dôvodu žalobcovi nemohlo ani vzniknúť právo na vrátenie zaplatenej k ceny proti povinnosti vrátiť dodaný tovar (§ 351 ods. 2 OHZ) potrebné zamietnuť. Odvolačný súd preto podľa § 220 O. s. p. napadnutý rozsudok zmenil v uvedenom smere. O trovách prvostupňového i odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca dovolanie s návrhom, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na ustanovenie § 243b ods. 1, 2 O. s. p. Je toho názoru, že v predmetnej právnej veci je nesporné, že na tovare (strešnej krytine), ktorý dodal žalovaný žalobcovi, sa vyskytla vada (strata farebnosti). Žalovaný sám v priebehu súdneho konania uznal, že sa skutočne o vadu tovaru jednalo, a že táto vada sa na tovare dodanom žalobcovi vyskytla, pričom toto potvrdil aj svedok M. a vyplýva to aj zo záverov znaleckého posudku.

Z reakcie žalovaného na reklamáciu je zrejmé, že nemienil plniť svoje záväzky z porušenia zmluvy, t. j. nemienil plniť nároky žalobcu z väd dodaného tovaru. Reklamáciu považoval za neopodstatnenú s odôvodnením, že vady už boli odstránené.

V tomto smere žalobca poukazuje na to, že na záväzky z uplatnených väd sa okrem osobitnej právnej úpravy kúpnej zmluvy (§ 409 a nasl. Obchodného zákonníka) vzťahujú aj všeobecné ustanovenia pre obchodné záväzkové vzťahy, a to aj všeobecná právna úprava odstúpenia od zmluvy (§ 344 a nasl. Obchodného zákonníka). Práve zo všeobecnej právnej úpravy je pritom zrejmé, že v prípade, ak zmluvná strana vyhlási, že svoju povinnosť nesplní,

od zmluvy možno odstúpiť. Preto žalobca má právo odstúpiť od zmluvy a zároveň vznikla povinnosť zmluvných strán vrátiť si vzájomne plnenia, ktoré podľa zaniknutej zmluvy pred odstúpením prijali.

Žalovaný sa vyjadril k odvolaniu a navrhol dovolanie zamietnuť. Je to názoru, že existencia vytýkanej vady dodaného tovaru bola doriešená poskytnutou zľavou z kúpnej ceny vo výške 85 000 Sk. Jedná sa o zľavu vo výške 34 % z celej kúpnej ceny. Vymenená časť krytiny bola nad rámec dohody po poskytnutí zľavy. Žalobca za vymenenú časť krytiny neplatil kúpnu cenu, bola dodaná zdarma, pritom žalobca požaduje opätovnú zľavu. Sám žalobca tvrdí, že sa jedná o „nové vady“. Prvostupňový súd v rozsudku pod sp. zn. 28 Cb 149/02 zo dňa 12. 09. 2002 dal za pravdu žalovanej strane a žalobu žalobcu zamietol a na návrh žalovanej strany žalovaný v záujme urovnania sporu dovolil späťvzatie žaloby a vyriešil spor dohodou o zmieri – poskytnutím zľavy. V otázke nemožnosti vrátenia znehodnotenej krytiny sa pridrižiava svojho vyjadrenia k podanému odvolaniu proti rozsudku OS č. 23 Cb/90/2005.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo veci konal ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania a dovolanie je prípustné (§ 238 ods. 1 O. s. p.), prejednal vec v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

Medzi sporovými stranami je nesporné, že žalovaný ako predávajúci dodal v roku 1999, na základe ústnej dohody žalobcovi ako kupujúcemu tovar - strešnú krytinu M. za kúpnu cenu v sume 249 173,30 Sk, ktorú žalobca zaplatil.

Predmetom sporu je žalobcom uplatnený nárok na vrátenie kúpnej ceny titulom odstúpenia od kúpnej zmluvy z dôvodu vadného plnenia.

Od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva, alebo tento, alebo iný zákon (§ 344 OBZ). Zmluvné strany sa v rámci zmluvnej slobody môžu dohodnúť na tom, že jedna z nich alebo obidve sú oprávnené od zmluvy odstúpiť a zároveň si dohodnúť dôvody, kedy sú tak oprávnené urobiť. Táto dohoda nesmie však odporovať kogentným ustanoveniam zákona.

Zákon ustanovuje možnosť odstúpenia od zmluvy predovšetkým pri omeškaní (napr. § 345 a nasl. OBZ), pri vadnom plnení (napr. § 436 ods. 1 OBZ) a iných prípadoch (napr. § 547 ods. 5 OBZ).

Ak je dodaním tovaru s vadami porušená zmluva podstatným spôsobom, kupujúci si môže zvoliť medzi nárokmi taxatívne uvedených v § 436 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, OBZ, ak voľbu vykoná v lehote uvedenej v ods. 2 cit. ustanovenia, t. j., ak ju oznámi predávajúcemu vo včas zaslanom oznámení väd alebo bez zbytočného odkladu po tomto oznámení. Uplatnený nárok nemôže kupujúci meniť bez súhlasu predávajúceho. Zmena voľby práva je prípustná len vtedy, ak sa ukáže, že vady tovaru sú neopraviteľné alebo, že s ich opravou by boli spojené neprimerané náklady, môže kupujúci požadovať dodanie náhradného tovaru, ak o to požiada predávajúceho bez zbytočného odkladu po tom, čo mu predávajúci oznámi túto skutočnosť. Ak predávajúci neodstráni vady tovaru v primeranej dodatočnej lehote alebo, ak oznámi pred jej uplynutím, že vady neodstráni, môže kupujúci odstúpiť od zmluvy alebo požadovať primeranú zľavu z kúpnej ceny. Ak kupujúci neoznámi voľbu svojho nároku v lehote stanovenej týmto zákonom, má nároky z väd ako pri nepodstatnom porušení zmluvy podľa § 437 a nasl. OBZ.

Žalobca listom zo dňa 18. 01. 2005 požadoval primeranú zľavu z ceny dodaného vadného tovaru (čl. 11). Predávajúci sa vyjadril k podanej reklamácií listom zo dňa 16. 02. 2005 s tým, že reklamáciu považuje za vysporiadanú v zmysle dohody o zmieri zo dňa 05. 05. 2004, a to poskytnutím zľavy vo výške 85 000 Sk. Následne žalobca odstúpil od zmluvy podaním zo dňa 03. 03. 2005 a požadoval vrátenie zaplatenej kúpnej ceny za dodávku strešnej krytiny.

V spornom prípade si sporové strany zmluvne neupravili dôvody odstúpenia od zmluvy, a preto žalobca môže platne odstúpiť od kúpnej zmluvy len v súlade s kogentnými ustanoveniami týkajúcich sa nárokov z väd tovaru v zmysle § 436 alebo § 437 OBZ. To znamená, že nemôže svojvoľne meniť voľbu uplatneného nároku z väd tovaru, keďže súhlas predávajúci nedal a ani nenastlali zákonné dôvody výnimky v zmysle ust. § 436 ods. 2 OBZ (podstatné porušenie zmluvy) a § 437 ods. 5 OBZ (nepodstatné porušenie zmluvy) na zmenu zvoleného nároku vysporiadania reklamácie poskytnutím primeranej zľavy z kúpnej ceny. Preto žalobca sa nemôže úspešne domáhať súdnej ochrany vymáhateľnosti nároku z väd tovaru spojeného s odstúpením od kúpnej zmluvy podľa § 344 a nasl. a § 351 ods. 1, 2 OBZ.

Odvolaací súd správne vyslovil právny záver, že žalobcovi v danom prípade nevznikol nárok na odstúpenie od zmluvy, a to bez ohľadu na to, či dodaním strešnej krytiny s predmetnou vadou žalovaný porušil kúpnu zmluvu podstatným lebo nepodstatným spôsobom, ale rozhodujúcou skutočnosťou je voľba žalobcu, ktorá sa týkala poskytnutia zľavy z ceny, čo nebolo predmetom uplatneného nároku.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú dané, a keďže nezistil ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť, dovolanie podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému dovolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si ich neuplatnil (§ 243b ods. 5 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 12. augusta 2009

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.